

*Pasierski T, Januszewicz A. Professor Marek Sznajderman: one of the founding fathers of Polish science of arterial hypertension. Kardiol Pol. 2020; 78: 952-953.
doi:10.33963/KP.15614*

Please note that the journal is not responsible for the scientific accuracy or functionality of any supplementary material submitted by the authors. Any queries (except missing content) should be directed to the corresponding author of the article.

Marek Sznajderman – jeden z twórców polskiej hipertensjologii

Marek Sznajderman urodził się w Warszawie w 1929 roku w rodzinie lekarskiej. Jego ojciec Ignacy Sznajderman był znanym warszawskim neurologiem, który po uzyskaniu dyplomu w 1924 roku pracę lekarza początkowo związał z Kliniką Neurologiczną Uniwersytetu Warszawskiego w Szpitalu Dzieciątka Jezus przy ulicy Lindleya, a następnie zatrudnił się jako asystent w oddziale chorób nerwowych w Szpitalu Starozakonnych na Czystem.

Losy rodziny Marka Sznajdermana, jak również lata dzieciństwa i wczesnej młodości Profesora, wpisane były w okrucieństwo wojny – On sam przeżył likwidację warszawskiego getta, jego matka została zabita w trakcie pogromu w 1941 roku w Żłoczowie, natomiast jego młodszy brat i ojciec zostali zgładzeni w Treblince. Był więźniem między innymi obozów Majdanek oraz Auschwitz, udało mu się zbiec z „marszu śmierci”.

Profesor Marek Sznajderman podjął studia na wydziale lekarskim Uniwersytetu Warszawskiego w 1947 roku, które ukończył w roku 1952. W tym samym roku został zatrudniony w II Klinice Chorób Wewnętrznych Akademii Medycznej kierowanej wówczas przez Profesora Dymitra Aleksandrowa.

Ważnym etapem pracy naukowej był pobyt na stypendium w Royal Infirmary w Edynburgu w Wielkiej Brytanii, w ośrodku badawczym o światowej renomie kierowanym przez prof. Michaela Olivera – w tym okresie zaczęły kształtować się zainteresowania Profesora problematyką nadciśnienia tętniczego oraz miażdżycy. W latach 1953–1954 pracował jako lekarz w polskim zespole Wojskowego Szpitala nr 41 w Korei Północnej.

Zasługują na odnotowanie jego wczesne badania prowadzone wspólnie z Włodzimierzem Januszewiczem, Bożenną Wocial i Małgorzatą Ciświcką-

Sznajderman dotyczące udziału katecholamin i zaburzeń metabolicznych w zawale serca.

Wspomniany zespół badaczy wykazał wzrost poziomu noradrenaliny i adrenaliny w ostrej fazie zawału serca, co stanowiło pionierskie osiągnięcie w wymiarze międzynarodowym – wyniki zostały opublikowane w „American Heart Journal” w 1968 roku, a praca była jedną z pierwszych w tej dziedzinie w piśmiennictwie światowym.

Dalsze badania, w których brał udział Profesor Marek Sznajderman, dotyczyły udziału katecholamin w patogenezie nadciśnienia tętniczego pierwotnego oraz wtórnego, a zwłaszcza w patogenezie guza chromochłonnego.

Znakomitym osiągnięciem było wspólne przygotowanie przez profesora Włodzimierza Januszewicza i profesora Marka Sznajdermana monografii *Nadciśnienie Tętnicze*, która ukazała się w 1970 roku. W ówczesnych latach była najobszerniejszym opracowaniem tej problematyki w kraju i bezspornie jednym z najszerzej opracowanych podręczników w wymiarze europejskim.

Należy podkreślić, że niezależnie od szerokiego przedstawienia zagadnień diagnostyki i leczenia nadciśnienia tętniczego, do monografii wprowadzono opisy przypadków klinicznych chorych na nadciśnienie pierwotne i wtórne – dzięki wnikliwości Marka Sznajdermana stanowiły niewyczerpane źródło wiedzy o rozumowaniu lekarskim.

W kolejnych latach Marek Sznajderman brał udział razem z Włodzimierzem Januszewiczem i Bożenną Wocial w przygotowaniu monografii *Guz chromochłonny*, a następnie wspólnie z Włodzimierzem Januszewiczem, Henrykiem Chlebusem i Bożenną Wocial opracowali monografię poświęconą katecholaminom.

Pod koniec lat sześćdziesiątych ubiegłego stulecia redakcja czasopisma „Kardiologia Polska” została przeniesiona z Kliniki prof. J. Jakubowskiego w Łodzi do II Kliniki Chorób Wewnętrznych.

Profesor Marek Sznajderman był w latach 1968–1980 Sekretarzem Redakcji, a w latach 1983–1990 pełnił funkcję Redaktora Naczelnego „Kardiologii Polskiej”.

W 1981 roku Profesor Marek Sznajderman objął stanowisko kierownika Kliniki Nadciśnienia Tętniczego w nowo tworzonej Instytucie Kardiologii w Warszawie. Wielkim osiągnięciem Profesora było stworzenie od podstaw nowoczesnej Kliniki, która stała się jednym z wiodących w kraju ośrodków klinicznych zajmujących się problematyką nadciśnienia tętniczego.

Profesor Marek Sznajderman wraz z Profesorem Markiem Kabatem szeroko rozwijał badania nad wieloma aspektami nadciśnienia tętniczego – jego wtórnymi postaciami, jak i działaniem leków hipotensyjnych wprowadzanych wówczas do praktyki klinicznej. Należy odnotować, że pionierski charakter miały badania nad wdrażaniem do praktyki klinicznej metody całodobowego pomiaru ciśnienia tętniczego.

Kierując Kliniką Nadciśnienia Tętniczego, Profesor Marek Sznajderman stworzył Zespół znakomicie wykształconych lekarzy, z których trzech uzyskało stopień doktora habilitowanego, a dziesięciu stopień doktora nauk medycznych.

Profesor Marek Sznajderman był Członkiem Honorowym Polskiego Towarzystwa Kardiologicznego, Towarzystwa Internistów Polskich, Brytyjskiego Towarzystwa Kardiologicznego. Wniósł bardzo duży wkład w powstanie i rozwój Polskiego Towarzystwa Nadciśnienia Tętniczego, którego był współzałożycielem.

Profesor Marek Sznajderman przez kolejne dekady, zarówno podczas wspólnej pracy w II Klinice Chorób Wewnętrznych, jak i po przejściu do Instytutu Kardiologii, współpracował z Profesorem Włodzimierzem Januszewiczem nad kolejnymi monografiami, jak i przygotowaniem do druku kolejnych prac naukowych.

Profesor Marek Sznajderman był znakomitym, utalentowanym lekarzem, który niezależnie od wszechstronnego wykształcenia łączył w sobie wrażliwość i wnikliwość prowadzącą przy łóżku chorego do umiejętności formułowania trafnego rozpoznania.

Profesor był Osobą o niezwykle cichych cechach charakteru – łączył prawość z otwartością i życzliwością dla ludzi.

Odnaczał się niezwykle cichymi walorami intelektualnymi, które znajdowały odzwierciedlenie nie tylko w zawsze trafnym formułowaniu myśli i przelewaniu ich na papier, ale również w zamięłowaniu do muzyki i literatury. Cechy te łączył z subtelnym poczuciem humoru.

Profesor Marek Sznajderman pozostanie w Naszej pamięci jako Człowiek wielkiego formatu i jako wybitny Lekarz.

Tomasz Pasierski
Warszawski Uniwersytet Medyczny

Andrzej Januszewicz
Narodowy Instytut Kardiologii